

GADA BALVA

Brīvība. Uzņēmība. Kompetence.

*Lai gūtu panākumus
biznesā, nepieciešama
aizraušanās vai hobijs*

Visvaldis Trokša

Biznesa augstskola *Turība* piešķir apbalvojumu "Goda absolvents" septiņiem augstskolas absolventiem, tostarp arī Uzņēmējdarbības vadības fakultātes absolventam, SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusala" valdes priekšsēdētājam un direktoram Visvaldim Trokšam, kurš kā uzņēmējs darbojas jau kopš 1998. gada.

Absolventa vadītais uzņēmums arvien lielāku uzmanību pievērš eksporta tirgus apguvei, kā rezultātā katru gadu eksporta apjoms turpina pieaugt. Produkcija tiek eksportēta uz Lietuvu, Igauniju, Zviedriju, Norvēģiju, Dāniju, Nīderlandi, Vāciju, Krieviju, Baltkrieviju, kā arī Spāniju. Uzņēmums ir ieguvis dažādus sertifikātus, kas apliecina, ka tajā ir izveidota vienota kvalitātes vadības, vides, darba drošības un arodveselības sistēma, un tiek izmantoti videi draudzīgi izejmateriāli produktu ražošanā. Uzņēmums ir palīdzējis un atbalstījis Bērnu slimnīcas Onkoloģijas nodaļas rekonstrukciju, un tas nebūt nav vienīgais labdarības projekts, kurā uzņēmums iesaistījies. Visvaldis Trokša ir izveidojis un vada uzņēmumu, kas veiksmīgi darbojas jau 22 gadus.

Visvaldim Trokšam piešķirts apbalvojums GODA ABSOLVENTS Uzņēmējdarbībā, tāpēc pirms svinīgās balvu pasniegšanas ceremonijas aicinājām absolventu uz sarunu, lai uzzinātu viņa viedokli par studiju laiku, izglītības nozīmi karjeras attīstībā un pieredzi uzņēmējdarbībā.

Kāpēc izvēlējāties studēt tieši Biznesa augstskolā *Turība*?

Tās nebija manas pirmās studijas, pirms tam mācījos Latvijas Universitātē, kā arī Sanktpēterburgā, kur apguvu tieši poligrāfista profesiju. Darbojoties uzņēmējdarbībā, sapratu, ka vēlos iegūt nozares izglītību. Vecums vēl nebija tāds, lai atteiktos no studijām, kaut gan nebija arī astoņpadsmit gadi. Tā nu es pieņēmu lēmumu, ka vēlos padziļināti studēt uzņēmējdarbību.

Kādas ir Jūsu spilgtākās atmiņas no studijām Biznesa augstskolā *Turība*?

Studijās kā jau studijās – visgrūtākais bija iziet cauri pirmajam kursam. Iepriekšējās studijas bija 1994. gadā, tāpēc no jauna bija jāpierod pie augstskolas ritma. Pirmais kurss ir visgrūtākais, neatkarīgi no vecuma, man tāpat kā deviņpadsmitgadīgiem studentiem bija mācību parādi. Pēc pirmā kursa jau bija daudz vieglāk. Arī ar kursa biedriem izveidojās labas un draudzīgas attiecības. Ar laiku studijas kļuva par dzīvesveidu, turklāt varēju salīdzināt studijas 90. gados un tagad. Tas, kas man visvairāk patīk *Turībā*, ir sakārtotība, skaidrība. Arī par pasniedzējiem varu teikt tikai to labāko. Turklāt tas, vai students kaut ko iemācīsies, atkarīgs no viņa paša, nevis no pasniedzēja.

*Pirmais kurss ir visgrūtākais,
neatkarīgi no vecuma, man tāpat
kā deviņpadsmitgadīgiem
studentiem bija mācību parādi.*

Jūs bijāt uzņēmējs jau pirms studiju uzsākšanas. Vai pēc absolvēšanas kas mainījās Jūsu darba stilā, metodēs?

Studijas deva daudzas lietas. Dzīvē ir gan akadēmiskās zināšanas, gan praktiskās lietas, protams, var iet pa dzīvi tikai ar praktiskām zināšanām, bet tas ir tāpat kā sportā, piemēram, svarcelšanā – ja nav saprašanas, kā pacelt 200 kg virs galvas, tad ar fizisku spēku vien nepietiek. Tāpat arī uzņēmējdarbībā – ir jābūt izpratnei par tehniskām lietām, par to, kā ikdienas darbus var paveikt efektīvāk, ātrāk... Ja nav akadēmisko zināšanu, uzņēmējdarbībā viss notiks daudz smagāk un grūtāk, un būs mērķi, kurus nevarēs sasniegt vispār. *Turība* man iemācīja, kā lietas, kuras biju darījis iepriekš, izdarīt vienkāršāk un ātrāk.

Pastāstiet, kā Jūs izlēmāt kļūt par uzņēmēju un par saviem pirmajiem soļiem šajā nozarē?

Viss sākās ar to, ka es strādāju Jelgavas tipogrāfijā. Mēs bijām trīs aktīvi puisi. Es biju iespiedējs. Sākās juku laiki, privatizācijas periods, un arī mēs sākām domāt, ka laiks uzsākt pašiem savu biznesu. Nedēļu veidojām biznesa plānu, ko iesniegt pašvaldībā, un aizsākām savu uzņēmējdarbību. Piedalījāmies pašvaldības konkursā, noslēdzām līgumu, neskatoties uz to, ka saprašanas par uzņēmējdarbību nebija, tikai vēlme kaut ko darīt. Pēc tam mūs uzrunāja Jelgavas pašvaldība, kas vēlējās izdot vēl vienu laikrakstu Jelgavā. Pašvaldība uzskatīja, ka tipogrāfija un laikraksta izdošana iet roku rokā, tāpēc es sāku domāt, ar ko kopā īstenot šo projektu, jo saprašanas par žurnālistiku man bija tikpat, cik melns aiz naga. Mēģinājām uzsākt sadarbību ar A/S "Diena", sākumā gan nekas neizdevās, bet pēc kāda laika viņi paši mani uzmeklēja. Bija iegādātas poligrāfijas iekārtas, ar kurām bija plānots iekarot visu Baltiju, un, lai gan sākumā uzņēmumam bija zaudējumi, darbojoties kopš 1994. gada esam uzveidojuši Poligrāfijas grupu Mūkusalā.

Turība man iemācīja, kā lietas, kuras biju darījis iepriekš, izdarīt vienkāršāk un ātrāk.

Kāda ir poligrāfijas uzņēmuma vadītāja ikdiena?

Gadu gaitā daudz kas ir mainījies. Sākumā biju darbā no agra rīta līdz vēlam vakaram, bet ar laiku sapratu, ka tā ilgi nevarēs turpināt. Jutu, ka ātri nosēdīsies baterija, tāpēc dzīvē sāka parādīties sports, izklaides. Bija laiks, kad aktīvi nodarbojos ar boulingu. Tas bija līdzeklis, lai pārlādētu baterijas. Tagad esmu aktīvi aizrāvis ar skvošu – man patīk šis sporta veids, cilvēki, kurus tas ļauj satikt. Lai gūtu panākumus biznesā, nepieciešama aizraušanās vai hobijs.

Brīvo laiku pavadāt tikai sportojot vai darāt arī kaut ko mazāk aktīvu, piemēram, lasāt grāmatas, avīzes?

Jā, es lasu grāmatas, bet tikai specifisku literatūru. Lasu tehnisku literatūru par poligrāfijas nozari, esmu ar to ļoti aizrāvis. Vēl mani ļoti nomierina braukšana pie stūres ārpus pilsētas.

Uzņēmējdarbībā ļoti būtisks ir arī veiksmes faktors. Ja es teiktu, ka man nekad nav palīdzējusi veiksmē, tie būtu klaji meli.

Kādi ir plusi uzņēmumu vadītāja amatā? Un kādi - mīnusi?

Vislabākais ir tas, ka uzņēmuma vadītājs var realizēt visutopiskākās idejas, vismaz censties tās realizēt. Lēmumus par kompāniju, protams, nepieņem vienpersoniski, bet ir liela rīcības brīvība. Par mīnusiem... mani nesaistītu uzņēmējdarbība, ja tajā nebūtu izaicinājumu. Man patīk attīstība, virzība, projekti, būtu grūti darboties biznesā, kas ir statisks.

Gadu gaitā daudz kas ir mainījies. Sākumā biju darbā no agra rīta līdz vēlam vakaram, bet ar laiku sapratu, ka tā ilgi nevarēs turpināt. Jutu, ka ātri nosēdīsies baterija, tāpēc dzīvē sāka parādīties sports, izklaides.

Kāds ir, Jūsprāt, lielākais profesionālais sasniegums?

Grūti spriest par to... Varbūt sasniegums ir tas, ka uzņēmums, kurā es strādāju, visu laiku ir spējis attīstīties. Mūsu mērķis nekad nav bijis kļūt par lielāko uzņēmumu nozarē, mūsu mērķis ir strādāt kvalitatīvi un sniegt klientiem nepieciešamo pakalpojumu.

Tad jau Jūs nepiekritīsit uzskatam, ka īsts uzņēmējs ir tikai tāds, kurš vismaz reizi ir piedzīvojis bankrotu?

Es nezinu, vai vienmēr ir jāizbauda visas sliktās lietas, lai izprastu nozari. Tā ir zināma veida skola, bet, vai vajag līdz tam nodzīvoties, nezinu. Biznesā vienmēr ir laiks saprast, ko mainīt, ko jaunu ievest, lai līdz tam nenonāktu. Bankrots jau nav nekāds patīkamais process. Uzņēmējdarbībā ļoti būtisks ir arī veiksmes faktors. Ja es teiktu, ka man nekad nav palīdzējusi veiksmē, tie būtu klaji meli. Svarīgs ir arī komandas darbs. Kā jau teicu, šo uzņēmumu nevadu viens, mēs strādājam komandā. Man ir uzticēta kuģa stūre, bet viss ir atkarīgs no komandas. Mana lielākā veiksmē ir mana komanda – pieredzējuši cilvēki, kuri strādā divdesmit gadus un ilgāk.

Kā spējat ilgtermiņā nodrošināt komandas darbu?

Nezinu, tas jājautā viņiem, kāpēc es vēl neesmu apnicis? Pirmkārt, pret darbiniekiem nedrīkst izturēties kā pret zemāk stāvošiem. Neatkarīgi no tā, kurā amatā katrs ir, jāatceras, ka ikviena pozīcija ir svarīga. Es pazīstu visus, kas šajā kompānijā strādā, un man tas ir svarīgi. Uzņēmuma vide, sociālās garantijas u.tml. aspekti ir veids, kā motivēt komandu. Darba vietai nav jāizspiež no cilvēka viss, ir arī jādod pretī. Darbiniekiem jājūt, ka viņi šeit ir gaidīti, ka viņi ir svarīgi un vajadzīgi.

Es neticu, ka druka un papīrs izzudīs. Cilvēkiem patīk paņemt rokās grāmatu vai žurnālu un lasīt. Grāmatas ļauj mūsu iztēlei strādāt tā, kā mēs to vēlamies, nevis tā, kā to liek filmas veidotājs. Fantāzija attīsta pasauli, tāpēc drukātajā vārdā ir liels spēks.

Kādām īpašībām, Jūsprāt, jāpiemīt veiksmīgam uzņēmējam?

Noteikti jābūt atklātam, jāspēj uzdrīkstēties. Jābūt spējai motivēt citus cilvēkus, tāpat kā karavadonim. Karavīri sekos tikai tad, ja vadonis neslēpsies un arī pats ies kaujās. Ja uzņēmējs grib kaut ko panākt no savas komandas, ir jārāda personiskais piemērs. Par uzņēmēju vai vadītāju nekļūst, par vadītāju piedzimst. Ja tā talanta nav, to arī nevarēs iemācīties. Var pabeigt septiņpadsmit augstskolas, bet, ja nav dzirkstelītes, tad nekas neizdosies.

Jūsu uzņēmums iesaistās arī labdarības pasākumos. Kas Jūs uz to pamudināja?

Mums ir sadarbība ar Bērnu slimnīcas fondu. Ir lietas, kas, mūsprāt, ir svarīgas, un viena no tām ir palīdzības sniegšana tiem, kuriem tā nepieciešama. Ar kolēģiem izlēmām, ka atbalstīt Bērnu slimnīcu nozīmē palīdzēt mazajiem cilvēčiniem, kuri ir nonākuši grūtā situācijā. Ja mēs varam vismaz uzlabot to vidi, kurā viņi uzturas, tad kāpēc to nedarīt. Vēl atbalstām jaunus hokejistus, mums ir sadarbība ar hokeja klubu "Prizma". Pie manis atnāca labs paziņa, kurš pastāstīja, ka reizi gadā tiek rīkoti turnīri, kuros varējām iesaistīties, palīdzot drukāt materiālus. Atbalstām arī projektu "Baltijas pērle", bet tā nav palīdzība palīdzēšanas pēc, vienmēr rūpīgi izsveram, kāpēc to darām.

Vai profesionālajā jomā ir kāds mērķis, ko Jūs vēlaties sasniegt?

Kā jau teicu, mūsu mērķis nav kļūt par lielāko uzņēmumu nozarē. Darbojamies arī ārvalstu tirgos un šobrīd paplašinām uzņēmumu ar mērķi vēl vairāk integrēties starptautiskajā tirgū. Vēlamies attīstīt eksportu un paaugstināt ražošanas apjomus, konkrēti žurnālu iespēšanas jomā.

Eksportējam uz Skandināviju, Baltkrieviju, šobrīd cerīgi raugāties uz Lielbritāniju un Vāciju. Lai gan daudzi uzskata, ka poligrāfija ir norietējis bizness, viņi nezina, ka poligrāfija patiesībā ir milzīgs bizness. Drukā ne tikai grāmatas - apdrukāt iespējams gandrīz visu. Eiropā vien šajā nozarē apgrozījums ir 80 miljardi, mūsu uzņēmuma apgrozījums ir 15 miljoni. Esam tikai mazs piliens kopējā nozarē. Es neticu, ka druka un papīrs izzudīs. Cilvēkiem patīk paņemt rokās grāmatu vai žurnālu un lasīt. Grāmatas ļauj mūsu iztēlei strādāt tā, kā mēs to vēlamies, nevis tā, kā to liek filmas veidotājs. Fantāzija attīsta pasauli, tāpēc drukātajā vārdā ir liels spēks.

Jābūt spējai motivēt citus cilvēkus, tāpat kā karavadonim. Karavīri sekos tikai tad, ja vadonis neslēpsies un arī pats ies kaujās. Ja uzņēmējs grib kaut ko panākt no savas komandas, ir jārāda personiskais piemērs.
